

SIROKI ZOLTÁN ALAPÍTVÁNY

IDŐSZAKI KIADVÁNYA

53. SZÁM

2025 JANUÁR-MÁRCIUS

IMPRESSZUM

SIROKI ZOLTÁN ALAPÍTVÁNY IDŐSZAKI KIADVÁNYA

MEGJELENIK: negyedévente

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG: az alapítvány elnöke és kuratóriumi tagjai

A kuratórium elnöke: Varga Sándor

A kuratórium tagjai: Küzmös Csaba

Lakó Antal

Vajó Sándor

Virágh Dezső

LEVELEZÉSI CÍM: Varga Sándor Nyírtura, Rózsa u. 10. 4532

EMAIL CÍM: vargasa@freemail.hu

HONLAP: www.sirokialapitvany.hu

ADÓSZÁMUNK: 18044861-1-15

Tisztelt Madárbarát

Újabb évfolyamába lépett szerény kis kiadványunk, számszerűsítve a tizennegyedikbe. Nem fogytak még el Siroki Zoltán cikkei sem, folyamatosan közreadjuk azokat az írásokat is, melyek még sehol sem lettek publikálva. A jövőt tekintve, érdemes lenne egy kötetbe rendezni az összes írást, egy terjedelmes mű kerekedhetne ki belőle.

A tenyésztői írásokat tekintve is jut minden számba egy-két érdekes beszámoló, igyekszünk felkutatni ezeket a különleges tenyészsikereket. Mindenkit buzdítunk arra, hogy közlésre szánt írásait juttassa el alapítványunknak, ezek ugyanis nemcsak a mai kor, de a jövő tenyésztőinek is információval, útmutatással szolgálhatnak. Óriási értéke van ezeknek a beszámolóknak, digitális és papír alapon is fennmaradhatnak, kis túlzással az örökkévalóságnak.

Ezúton is köszönetünket fejezzük ki az elmúlt 13 év minden szerzőjének, ahogy a mostani kiadványunk két szerzőjének is! Hogy mindkét nagyszerű írás megjelenhessen, még négy oldallal kibővítettük e lapszámunkat a szerénynek mondható 12 oldalról 16-ra.

Szokásunkhoz híven, felhívjuk minden tenyésztőtársunk figyelmét, ha módjukban áll, támogassák alapítványunkat adójuk 1%-ával. Ez teszi ugyanis lehetővé elsősorban, hogy több tucat példányban kinyomtathassuk és postázhassuk ezeket a kis füzetecskéket.

Kívánunk minden olvasónknak eredményes évet, madárfiókákban bővelkedő tavaszt nemcsak a madárházban, de azon kívül is!

VÁLOGATÁS SIROKI ZOLTÁN ISMERETTERJESZTŐ ÍRÁSAIBÓL 53. RÉSZ

Apácamadarokról

Nem tartoznak ugyan a színpompás exóták közé, de mindig szerettem ezeket a csendes, békés természetű madarakat. Legnagyobb hibájuk, hogy a nemek egyforma színűek, ezért legalább 3-4 példányt kell egyszerre venni, ha azt akarjuk, hogy egy tojó is akadjon köztük. 4 faj régóta kapható.

Nagy a rokonság, mert a Lonchura nembe a nádipity fajok, a bronzpintyek, a muskátpinty, sőt újabban a rizspinty is bele tartozik. Eddig 2 fajt tenyésztésem is sikerült, japáni sirálykával hármat kereszteztem.

Első beszerzés a második világháború után 4 feketefejú apácapinty volt. Közülük tenyésztésre csak az egyiket lehetett használni. Ez egy nagyon fiatal példány volt, mert nem volt még egészen kiszíneződve. Egy barnatarka japáni sirálykával 8 hibrid fiókát nevelt fel. Érdekes, hogy a kiszíneződött utódok nem voltak egyforma színűek. Egy részük alul fehér volt, barnásfekete keresztcsíkozással, mások melle és hasa barnásfehér volt, barna keresztcsíkokkal. Feltevésem szerint a sirályka anyja nem volt tisztavérű, hanem a sárga szín receszív formában benne volt.

Az első generációbeli hibridek hibridek továbbtenyésztése során kiderült, hogy csak a hímek termékenyek, sőt a tojók még a második generációban (F2) is meddők voltak. Az F2-ben egy érdekes példány született. A német irodalom fuchsrot-róka névvel illeti az ilyen egyedeket. Mivel tojó volt, továbbtenyésztésre nem volt alkalmas. Lehetségesnek tartom, hogy a róka egyedekben benne van a feketefejú apácamadár vére, amint a narancsszínű és piros kanárimadarokban is benne van a tűzpinty vére. Az első generációbeli hibridek messziről szemlélve színre és alakra apácamadaraknak látszottak, jellemző a meredek testtartás. A 2. generációban csupa sirálykaszabású madár született igen különböző színösszetételben.

Egy részük tiszta sirálykaküllemet mutatott, mások közelebb álltak az első generációbeli hibridekhez. A 2 extrém között mindenféle átmenet adva volt. Amikor a 2. és 3. generációról beszélek, mindig sirálykával való visszakeresztezésről van szó.

Kézirat

Folytatjuk

TENYÉSZTŐI BESZÁMOLÓK A HAZÁNKBAN TENYÉSZTETT RITKA FAJOK TENYÉSZEREDMÉNYEIRŐL 76. RÉSZ

A pagodaseregély (*Sturnia pagodarum*) első tenyésztése hazánkban

„A türelem rózsát terem.”- ismerjük a magyar közmondást, jelen esetben azonban a türelem fiókat terem(t). A 2024-es tenyésztési évet immár magam mögött hagyva, ugyancsak kiemelném a türelmet, mint az egyik szempontot a seregélyek (lágtevők) tenyésztésének sikerességében. Úgy vélem nem tehetjük meg, hogy könnyed egyszerűséggel átsiklunk felette.

Szeretném leszögezni ez a türelem nem egyenlő a „lesz ami lesz” gondolkodással. E türelem alatt értem azt, hogy minden lehetséges módon törekszem a madár mentális és fizikai egészségének megőrzésére egyaránt; megteremtem a faj számának megfelelő komfortzónát, amelybe beletartozik pl. a nagy élettér, fürdési lehetőség, tisztaság, valamint a megfelelő mennyiségű, változatos és kiváló minőségű élelem biztosítása. Mindezekon kívül nem elhanyagolható szempont e három cselekvés: megfigyelés, tapasztalatszerzés és kitartás.

Lágtevőim esetében döbbenetes volt megélnem a tényt, hogy bár vannak hasonlóságok, de egyik tenyésztési időszak sem egyezik a másikkal. Mindegyik különbözik valamiben, köszönhetően leginkább az időjárás befolyásoltságának. A madarász éveim alatt megtanultam, hogy minden tapasztalat fontos, a negatív is az, főképp, ha tanulunk belőle.

A kitartáshoz még hozzáfűzném, nem tanácsos abba a hibába esni, hogy a bőség zavarával élve, csapongunk a minél több madárfaj között, s ha nincs gyors eredmény vagy van egy jobb ajánlat, akkor hamar túladunk rajtuk. Véleményem szerint, az egy év költési szezon nem lehet cél! Persze lehet tapasztalatszerzés, amiből aztán tovább tudunk „építkezni” a következő évekre, aztán eljutni a jó szülőkhöz (fiókákat nevelőkig); végül elérkezve oda, hogy saját zártgyűrűs, idegen vérvonalú párokat tudjunk összeállítani.

A tudatosság nem feltétlen hoz anyagi nyereséget, ám garantáltan fejleszt díszmadártenyésztőként.

A pagodaseregély elterjedése Kelet-Afganisztántól Indiáig és Srí Lankáig terjed. Azaz Afganisztán, Banglades, Bhután, az Egyesült Arab Emírségek, India, Kína, Mianmar, Nepál, Omán, Pakisztán, Srí Lanka és Thaiföld területén honos.

Ez egy hatalmas kiterjedés a Földön. Egyedszámuk ismeretlen. A Természetvédelmi Világszövetség Vörös listáján nem szerepel fenyegettként. Természetes élőhelyei a szubtrópusi és trópusi száraz erdők és cserjések, valamint ültetvények, szántóföldek és akár a városi környezet is. Különösen kedvelik a vizes területeket. S meglepő módon van néhány 3000 m feletti tartózkodási rekord is feljegyezve.

E találó nevet a pagoda jellegzetes épületről kapta, amely emeletes épület az ősi Kína különlegessége. Úgy tartják, a pagoda ívelt tetői és a madár megemelt tollbóbitájának hasonló formája miatt kaphatta. Egy másik feltételezés alapján a pagodaseregély sajátos nevét a pagodarum-ról elnevezve kapta, mivel ez a faj a dél-indiai épületeken és templomi pagodákon előszeretettel tartózkodik. Továbbá nevének választásával kapcsolatban elterjedt róla egy harmadik feltételezés, miszerint nevük az indiai bráhminoktól származik, utalva a madár színeire, ami a bráhmin papok tipikus öltözkékének színeire emlékeztet.

A többi fényseregélyeimhez hasonlítva apróbb termetű madár, mindössze 20 cm körüli.

Testének tollazata halvány barnás, fahéjas és kissé narancssárga. A madár jellegzetessége a fényes, fekete sapka és tollbóbita, ami egészen lenyúlik a nyakán elérve a hátát. Homloka fekete, háta szürke színű. A szárny és a farok is szürke, a farokfedő alatti rész fehér. A csőre sárga, kékes alappal. Lábai sárgák. Az írisz sápadt, a szem körül kékes bőrfolt található.

A nemek külsőre hasonlóak, annyiban különböznek egymástól, hogy a felnőtt hím kicsivel nagyobb termetű, valamint hosszabb és látványosabb a tollbóbitája. A fiatal madarak színei jóval tompábbak.

S ha már a látványról szó esett, bizony meg kell említeni a hangjukat is! A pagodaseregély hím, kora tavasztól késő őszig szinte folyton udvarol. Ő az egyik „legszerelmesebb fickó” az állományomban. Gyors ritmusok, hirtelen, nyújtott ütemeket váltanak - a füttyhangtól egészen a cserregő hangig hallatja hangját. Változatos és dallamos éneke egyszerűen megunhatatlan!

A pagodaseregély párt egy osztrák tenyésztőtől vásároltam 2019 telén. A fényeregélyeknél elért tapasztalataimmal kezdtem bele a tartásukba. Röpdéjüket magam készítettem: vas vázszerkezetes, 4 m hosszú, 2 m magas, 1 m széles, belépőajtóval, kifordítható etetőkkal, oldaluk horganyzott fonott drót, háta teljesen zárt, felül részben fedett. A fagyok beálltaig kint tartózkodnak, teleltető helyük a kazánházban van, ahol átlagosan 15 °C fokot biztosítok számukra. Itt is párban tartom őket.

Az új fajtáknál mindig megfigyelem, hogy a röpdének mely részében tartózkodnak szívesebben. A pagodaseregélyek leginkább a lombkoronaszinten mozognak, főként a növényzetben, annak is a magasabb részein (felsőlombkoronaszint), időnként lemennek a talajszintre is. A helyüket tehát ennek megfelelően alakítottam ki számukra: füves nyílt talaj (nem szabad hagyni, hogy túl magasra nőjön a fű, sarlóval tartom kordában), továbbá magasra és sűrűre hagyott virágzó cserjékkel ültettem be a röpdéjüket, pl. illatos nyáriorgona (*Buddleja davidii*, metszésekkel irányítom, a koronája felé szélesítek). Elengedhetetlenül fontosnak tartom az élő növényzetet, főképp költési időszakban! Ezúttal is beigazolódott álláspontom, mivel nem csupán életterük volt a zöldnövényzet, hanem fészekanyagként is felhasználták (frissen maguk tépték és behordták). Az általunk behelyezett fészekanyagokat is felhasználták: vékony apróbb ágak, széna, száraz fű félék és száraz bambuszlevél.

A legfelső ülőrúdakát minden röpdének a lehető legmagasabb pontjába helyezem el. Elvem, hogy az ember felnézzen a madárra, az pedig letekintszen ránk. Tapasztalataim által, így nagyobb biztonságban érzi magát és mikor kiépül a bizalom, előszeretettel tartózkodik majd az előtérben, még az ember közelében is. A pagodaseregély aktív madár, s bár eleinte igen tartózkodó volt, idővel azonban sokat szelídült, és érdeklődővé vált.

Azt olvastam róluk, hogy monogám párkapcsolatban élnek, azonban költési időszakon kívül kisebb állományokat alkotnak, többnyire más madarak, például papagájok vagy mejnok társaságában. Gyakran kérdezik tőlem, hogy más madarakkal közös röpdébe társíthatók-e a fényeregélyek. Magam is próbáltam közös röpdében tartani őket, pl. a hasonló méretű ametiszt fényeregélyekkel (*Cinnyricinclus leucogaster*). Elváltak, de semmiféle hajlandóságot nem mutattak a költésre. Persze, az évek folyamán egy-egy olyan videó is szembejött már velem, amikre azt szokás mondani „a kivétel erősíti a szabályt”. Tapasztalataim alapján, nem véletlenül tartom páronként külön röpdékben őket, még a teleltető helyen is. Költési időben a fényeregély finoman szólva nem egy barátkozó típus.

A lágyevők tartásában a táplálás az egyik kulcsfontosságú pillér. Költési és nyugalmi időszakban egyaránt kapnak Unipate-t és F16-ot.

A költési időszakban igen fontos a bőséges élőrovar táplálás (pl. lisztkukac, gyászbogár lárva, tücsök, különböző szöcskék, hereméh lárva). Éjszakai rovarfogóval is gyűjtöm a rovarokat (lényeges, hogy élve gyűjti be azokat). Napos időben pedig a mezőket járva sáskákat és tücsköket gyűjtök családommal (vegyszermentes helyről). Egy kis százalékban gyümölcsöt is fogyasztanak (változatosan, mikor milyen gyümölcs érik a kertünkben).

Nyugalmi időszakban megfordul ez az arány, némi rovar és főképp (apró kockára vágott) gyümölcs a táplálékuk. A gyümölcs lehet friss vagy mirelit. A feleségem, már nem csak a családnak fagyaszt le a kertünkben szedett vegyszermentes gyümölcsseinkből, hanem a madaraknak is. Lényeges, hogy az előző este előszedett mirelit gyümölcs reggelre, szobahőmérsékletűre kiolvadjon.

Fagyott gyümölcsöt soha ne adjunk oda és bizonyára mindenki számára egyértelmű, hogy rohadó gyümölcsöt sem adunk oda! Még amire jó, ha odafigyelünk naponta többször (különösen a mostanság jellemző nyári nagy melegekben) az a gyümölcsferjedés! Az erjedés folyamata károsan befolyásolja az emésztést. Szóval esetükben, nem elég 2-3 naponta rájuk nézni.

Vitaminkészítményeket és fokhagymásvizet havonta itatok velük.

A napi feladatok közé tartozik: gyümölcsök tisztítása és felaprítása, vizüket és táplálékukat többször ellenőrizni (pótolni vagy cserélni), edényeik tisztántartása. Éjszakára elveszem a fém tálkát és másnap reggel a tisztára mosottban kapják a következő adagot. A vizes tálkával ugyanígy járok el.

A madarak tisztántartása az egyik sarkalatos pontja a díszmadártartásnak. Ha nem figyelünk a higiéniára, akkor könnyen lehet, hogy nemcsak madarásztársaink, hanem saját magunk ellensége is leszünk! Jobb elővigyázatosnak lenni, mint a bajt orvosolni! A fürdési lehetőségükre is érdemes figyelniük, a seregélyekhez hasonlóan ők is imádnak tisztálkodni. Ez is a napi feladatok közé sorolható, s mivel napi többször kipancsolják, pótolni kell a friss vizet. Bizony még a hideg időjárás sem akadály számukra, hogy el ne áztassák magukat és környezetüket. Öröm nézni azt az önfelelt mosakodást!

A legtöbb seregélyfélékhez hasonlóan ez a faj is odúban költ. A fák természetes üregeit valamint más madarak elhagyott vagy általa kilakoltatott fészkeit használják. Lakott területen előfordul, hogy az épületek lyukaiba vagy mesterséges fészekdobozokba is költ. Mindig a hím választja ki a fészket, és ezért néha versenyeznie kell más odúban fészkelőkkel. Erőfitogtatásként felpuffassza a tollakat, legyezőteti a farkát, felállítja a bóbbitáját és felemeli a csőrét. A kezdeti időszakban, míg hozzánk nem szokott, gyakran szembesültem én, vagy valamely családtagom e viselkedésével.

Megfigyeléseim alapján a fényeregélyek az odúkat illetően szeretnek „válogatni”, ezért mindig több odút teszek fel a röpdékben (akár hármat is). A röpdékben helyeztem el természetes odúkat is, ám az általam készített odút választották ki. Az odú méretei: 20x20 cm-es alapterületű, 50 cm magas, 4,5 cm lyuknyílással. Anyaga: OSB lap.

Az odúválasztás után a hím az odúba csalogatja a tojót. Ám ez akár napokat is időbe vehet, ha a tojó kéreti magát. A fészkepítésben mindkét nem részt vesz, ez nagyjából egy hetet vesz igénybe. Később még előfordul, hogy rendezgetik a fészket. Fészekanyag: a röpdébe ültetett valamely növényről maguk által letépett friss zöld levél, ezenkívül a röpdébe helyezett vékony apróbb ágak, széna, száraz fű félék és száraz bambuszlevél.

A kotlást, a második tojás lerakása után kezdi el a tojó. Mindig három db tojást rak, melyek tojásdad alakúak és sima folt nélküli, halvány kékes-zöld (türkiz) színűek. A tojások körülbelül 12-14 napon belül kelnek ki. Az etetésben felváltva mindkét szülő részt vesz. A kotlás vége, az első tojáskelés napja egy rizikós időszak. A fiókák eleinte begytejet fogyasztanak, amit a szülők a rovarokból állítanak elő, szükséges, hogy bőséges mennyiségű rovar álljon rendelkezésre.

S mivel a kotlás időszakára a szülők kajájának összetételét arányában megváltoztattam (kevesebb rovar, több Unipate és gyümölcs), ezért fontos, hogy időben észrevegyük mikor kel ki az első fióka. Ez nem lehetetlen feladat. Jó, ha napjában többször (nem megzavarva) rájuk nézünk.

A fióka kelésnek vannak árulkodó jelei: a szülők aktívabbak lesznek, az etetés pillanatait is megláthatjuk (a szülők rovarokat hordanak az odúba), a fióka élelmet kérő (kunyaeráló) hangját is meghallhatjuk (eleinte alig hallható), és bizony a székletszemcse egy eléggé egyértelmű jel. A szülő takarítja, tisztántartja a fészket, azaz etetéskor a fióka ürítését megvárja, majd fogja a székletszemcsét és kiviszi az odúból, általában egy helyre felhalmozva azokat.

Költési tapasztalatok:

2020-ban nem voltak költési szándékaik. 2021 nyarán leköltöttek, egy alkalommal ellenőriztem, hogy fiasak-e a tojások. Mindhárom tojás fias volt, sajnos, amiket ezután ott is hagytak. Valószínűleg nem bírták a fészkekkel, olyannyira, hogy a következő évben el sem kezdték a költést (az odú közelébe se mentek), holott nyugalmat biztosítottam számukra.

2023-ban megépült a fészkek, újra költöttek. Három költésük volt, mindannyiszor ugyanaz a forgatókönyv: 3 x 3 db világos zöldeskék (türkiz) színű tojás, a tojó ülte a tojásokat, azonban kelési idő előtt a hím kiszórta azokat. A földről összeszedve láttam, hogy mind embrionális állapotban volt. Hozzáteszem, a kotlási időszakban csökkentettem a fehérje forrásukat (kevesebb rovar kaptak), pont amiatt, hogy ne induljon be a hím párzási ösztöne. Valamint nem zavartam őket a kotlásban.

A 2024-es tenyésztési időszak számos meglepetést tartogatott számomra. Három szóval jellemezve: öröm az örömben. Kezdve a szezon, hogy a szokásosnál még később indult a költés a seregély fajtaimnál. A seregélyeim minden év tavaszán látványos udvarlásba és szorgalmas fészkeképítésbe kezdenek. A költést azonban nyár elejére teszik, gondolom megvárva a tojások és fiókák számára a biztonságos melegebb éjszakákat.

2024-ben a költés kezdete egészen kitolódott július végére és augusztusra, amit én az időjárás rovására írok. Meleg volt, gyakran napokon keresztül elviselhetetlen kánikula, majd hirtelen bejött egy esősebb, hűvösebb időszak, ami minduntalan láthatóan visszavetette a költést. Olyannyira, hogy például a jól bevált pároktól, melyek évek óta kétszer is leköltöttek, most egyetlen egy fióka sem lett. Továbbra is a költési arányban adtam az élelmet az állományoknak, és időnként átnéztem az odúkat (telefonnal fotózva), nem nyúltam a fészkekhez.

2024. július 25-én a pagodaseregélyek odújában 3 db tojást fotóztam.

Úgy döntöttem nem nézem meg, hogy fiasak-e. Augusztus 7-én is fotóztam az odút, megvolt a 3 db tojás. Augusztus 12-én pedig a kikelt két fiókát, majd három nap múlva már a három testvérfiókát fotóztam le. Megnyugodva láttam, hogy mindkét szülő részt vett az etetésben. Még egy-két fotó készült róluk az odúban (továbbra sem nyúlva hozzájuk). Egészségesek voltak, és szépen fejlődtek. Mindezt bizonyították a fotók, a nagyobb adagban fogyatkozó rovar mennyiség, és a röpdében sokasodó széklepszemcsék is. Mivel díszmadártenyésztőként a gyűrűzést képviselem, ezért emellett hoztam meg a döntést. Augusztus 20-án meggyűrűztem a fiókákat, közben figyelve arra, hogy egyik szülő se tartózkodjon az odúban, valamint az etetés se akkor legyen. Mindezt olyan gyorsan és észrevétlen tettem, amennyire csak lehetett. Ezután is minden rendben volt, a szülők tovább nevelték őket.

Sajnos ennek az idilli állapotnak egy hidegfront vetett véget. A seregélyszülők 4.-5. napon leszállnak a fiókákról, csak éjszaka melegíti őket, így a napközben a hidegfront megtette hatását. A fészekben két fióka kihűlt, s csak a legidősebb maradt életben. A pagoda fióka „nyári gyerek” lett, s úgy döntött, hogy még a nyár utolsó napját megnézi, ugyanis pontosan augusztus 31-én hagyta el az odút. Leginkább az ülőrúdon időzött. A szülők a kirepülés utáni hetekben sokáig istápolták őt. Ahogy a röpdéhez közeledtem, rendszeresen tapasztaltam, ahogy a szülők azonnal hangos riasztással magukhoz hívogatták a fiókát. Az őszi napok, már nem voltak számukra kielégítő hőmérsékletűek, ezért leálltak a költéssel. Így az elválasztással nem siettem (a hím nem kergette a fiókát), több mint egy hónapig élvezte a szülei társaságát.

Kis József (lejegyezte: Kisné Szabó Judit)

TENYÉSZTŐI BESZÁMOLÓK A HAZÁNKBAN TENYÉSZTETT RITKA FAJOK TENYÉSZEREDMÉNYEIRŐL 77. RÉSZ

A vöröshátú törpeara (*Primolius maracana*) tartása tenyésztése

Az első *Primolius* nembe tartozó faj, amelyet sikerült beszereznem, a *Primolius maracana* volt. A faj első egyedeit barátom segítségével szereztük be Szlovákiából. A két madár szülők által nevelt volt, ami különös jelentőséggel bír a faj tenyésztési és szaporodási sikeressége szempontjából. Az első hetekben a madarak kissé félénkek voltak, ami természetesnek tekinthető, mivel az új környezet idegen számukra. A kezdeti félénkség, amit tapasztaltunk gyorsan elmúlt, a madarak hamar megszokták a napi rutint, illetve a körülöttük lévő többi madarat is. A madárházamban kizárólag arapapagájok élnek, így nem teljesen ismeretlen madarak veszik körül őket. Az ilyen jellegű közösségben való elhelyezés elősegíti a szociális viselkedés és a harmonikus együttélés kialakulását, ami alapvető a hosszú távú jólétük szempontjából.

A madárház belső részében, a röpdesor kialakítása során kiemelt figyelmet fordítottam arra, hogy a madarak teljesen zárt helyen legyenek, és ne láthassák egymást. Ez a megoldás segít a költési időszakban megelőzni a stresszhelyzeteket, amelyek a különböző egyedek közötti vizuális kontaktusból adódhatnak.

Az etetés megkönnyítése érdekében kifordítható etetőtálcaikat használok, amelyek nemcsak praktikusak, hanem biztonságosak is a madarak számára. Az oduk a röpdék belsejében kaptak helyet, és egy kis ajtón keresztül ellenőrizhetők a folyosóról, ami lehetővé teszi a költés nyomon követését a lehető legkevesebb zavarással. Az ősztől tavaszig tartó időszakban a világítás automatizált rendszerrel működik. A lámpák a napfelkeltével kapcsolnak be, majd napnyugta után még két órán át biztosítanak fényt, mielőtt éjszakai világításra váltanának.

A téli időszakban nagy fényerőjű, magas lumenszámú izzókat használok, hogy a madarak számára megfelelő fényviszonyokat teremthessek, különösen akkor, ha a hideg időjárás miatt akár 1-2 hétig is a madárházban kell tartózkodniuk.

A fűtés csak akkor lép működésbe, ha a hőmérséklet 5 Celsius-fok alá süllyed, így energiatakarékosan és a madarak természetes alkalmazkodóképességét figyelembe véve tudom fenntartani a megfelelő körülményeket. Amennyiben a nappali hőmérséklet eléri az 5 Celsius-fokot, és szép napos idő van, a madarakat kiengedem a friss levegőre.

A külső röpdék kialakítása során szintén fontos szempont volt a madarak elkülönítése. A kijáratoknál egy méter szélességben lemezelés védi őket, így itt sem láthatják egymást. Ezen kívül a röpdék között dupla rácsozás biztosítja, hogy még a közvetlen érintkezés se legyen lehetséges. Ez a megoldás nemcsak a nyugalmat, hanem a biztonságot is garantálja, megakadályozva a véletlen sérüléseket vagy konfliktusokat. A gondosan tervezett rendszer nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a madarak kényelmesen és stresszmentesen élhessenek, miközben számomra is megkönnyíti a mindennapi teendők elvégzését.

Az arapapagájok etetése nálam két fő időszakra van felosztva: a tenyésztési időszakra és a téli pihentetési időszakra. A legmegfelelőbb táplálék biztosítása érdekében több különböző gyártó magkeverékét is kipróbáltam, mire megtaláltam az ideális keveréket számukra. A téli időszakban a táplálékot napraforgómaggal, dióval és szeklicével dúsítom, hogy tartalmasabb táplálékot biztosítsak a madarak számára. A tenyésztési időszakban, amely április-május környékén kezdődik, a magokat és a lágyeleséget 50-50%-os arányban kínálok naponta.

Ezen kívül ebben az időszakban napi rendszerességgel csíráztatott magvakat is kapnak, amely szintén fontos a szaporodás elősegítésében. Külön vitaminkészítményeket és kalciumot is rendszeresen kapnak a lágyeleséghez keverve. A fiókanevelés alatt a szülők naponta kétszer kapják a lágyeleséget, először reggel, majd délután. A fiókák önállósodása után, a lágyeleség adagját fokozatosan csökkentem, és az leválasztás után elsősorban zöldségekkel és gyümölcsökkel biztosítom számukra a szükséges táplálékot. A téli hónapokban a szülők és a fiókák hetente egyszer kapnak csíráztatott magvakat.

A lágyeleséget mindig igyekszem változatosan összeállítani, szezonális zöldségekkel és gyümölcsökkel. Napi szinten kapják a különféle zöldeket, mint például a tyúkhúrt és a pitypangot.

A fiókák etetésénél különösen fontos, hogy már fiatal korban megismertessük őket a lehető legkülönbözőbb táplálékokkal. Ez segít elkerülni az egyoldalú táplálkozást. A változatos étrend elengedhetetlen a madarak egészsége érdekében.

A költéshez 30x30 cm alapú, 50 cm magas odút szereltem fel a pár számára. Bár párzást egy alkalommal se láttam, a felszerelést követő néhány napon belül a tojó lerakta az első tojást. A következő két hétben gyakorlatilag végig az odúban tartózkodott, és csak ritkán hagyta el azt. A hím szinte folyamatosan az fészkek közelében tartózkodott. Május 20-án, a fészkekellenőrzés során három tojást találtam, melyek közül két tojás sikeresen kelt ki.

Az első fióka május 27-én, míg a második május 30-án bújt elő. A fiókanevelés zökkenőmentes volt, és a tojó jól viselte a fészkekellenőrzéseket, bár igyekeztem nem túl gyakran zavarni. Érdekességként a következő évben a melegebb időjárásnak köszönhetően a természet körülbelül egy hónappal volt előrébb, ekkor az első fióka április 28.-án kelt ki.

A gyűrűzéshez 9,5 mm-es belső átmérőjű gyűrűt használtam, és ekkor történt meg a DNS ivarvizsgálathoz szükséges vérminta levétele is. A fiókák tollasodása után a szülők egyre kevesebb időt töltöttek az odúban, ami lehetőséget adott a madarak számára a stresszmentes ellenőrzésre. Számomra meglepő volt, hogy a szülők apróra rágott gallyakat hordtak be a fészkekbe, ezzel biztosítva a fészkek folyamatos tisztán tartását. Ennek köszönhetően nem volt szükség takarításra az egész költési időszak alatt.

A fiókák kirepülése után mindkét szülő folyamatosan gondozta őket, és esténként még mindig együtt aludtak. A folyamatos szülői gondoskodás fontos szerepet játszott a fiókák sikeres önállósodásában. Primolius maracana esetében a kirepülési idő 11-12 hét között várható, leválasztani nagyjából ugyanennyi idő elteltével lehet. A fiókák amennyiben a szülőkkel maradnak, hosszú idő után is élelmet kérnek tőlük.

Szőke Attila
www.happybirds.hu

A Siroki díj (vándorszerleg) eddigi tulajdonosai

1993 Péter Géza
1994 Ballagó Emánuel
1995 Virágh Dezső
1996 Laskay Sándor
1997 Vas Sándor
1998 Tóth Sándor
2001 Lakó Antal
2002 Gere Géza
2004 Diószeghy Sándor
2005 Soós János
2006 (Dogosi Károly jelölt, elhalálozott)
2008 Makai Pál
2011 Pócsi Béla
2012 Pálinkás György
2013 Maróti Béla
2014 Paraszka János
2015 Lipták József
2016 Kerek László
2017 Kertész Dezső
2018 Gergáczy Imre
2019 Fülöp János
2021 Dr. Fekete Csaba
2022 Dr. Vörös Zéta András
2023 Papp László és Papp István
2024 Rostás Balázs